

Izkaz stanja podjetja »Spectra« na dan 31.12.2003

Preglednica 4.1.:

SREDSTVA	
Gibljava sredstva	37.850
Denarna sredstva	7.000
Terjatve do kupcev	10.000
Dokončani proizvodi (1.500 e x 7,00)	10.500
Zaloga materiala (6.900 e x 1,50)	10.350
Stalna sredstva	65.000
Oprema	65.000
Skupaj sredstva	102.850
Obveznosti do virov sredstev	
Kratkoročne obveznosti	8.000
Dobavitelji	8.000
Kapital	94.850
Osnovni kapital	40.000
Nerazporejeni dobiček	54.850
Skupaj obveznosti do virov sredstev	102.850

Predračun prodaje podjetja »Spectra« za obdobje 1.januar – 31.marec 2004

Preglednica 4.2.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovana prodaja (enote)	4.500	5.500	7.000	17.000
Prodajna cena enote	x 10 d.e.	x 10 d.e.	x 10 d.e.	x 10 d.e.
Načrtovani prihodki iz prodaje	45.000 d.e.	55.000 d.e.	70.000 d.e.	170.000 d.e.

Predračun prejemkov iz prodaje podjetja »Spectra« za obdobje 1.januar - 31.marec 2004

Preglednica 4.3.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Terjatve do kupcev, 31.12.2003	10.000 d.e.*			10.000 d.e.
Prihodki v januarju (45.000 d.e.)	31.500 d.e.	13.500 d.e.		45.000 d.e.
Prihodki v februarju (55.000 d.e.)		38.500 d.e.	16.500 d.e.	55.000 d.e.
Prihodki v marcu (70.000 d.e.)			49.000 d.e.	49.000 d.e.
Prejemki iz prodaje	41.500 d.e.	52.000 d.e.	65.500 d.e.	159.000 d.e.

* Glej preglednico 4.1.

Ker bodo kupci v marcu plačali le 49.000 d.e. prihodkov tega meseca, bo podjetje »Spectra« na koncu marca izkazalo 21.000 d.e. terjatev do kupcev (70.000 – 49.000)

Načrt temelji na podmeni, da kupci plačajo 70% mesečne prodaje, ostale terjatve pa poravnajo v naslednjem mesecu.

Predračun proizvodnje podjetja »Spectra« za obdobje 1.1. –31.3.2004

Preglednica 4.4.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Število prodanih proizvodov (Preglednica 4.2.)	4.500	5.500	7.000	17.000
+ Dokončani proiz. v končni zalogi (50% x prodaja v nasl. mesecu)	2.750	3.500	3.800*	3.800
= Celotne potrebe po dok. proiz.	7.250	9.000	10.800	20.800
- Dok. proiz. v začetni zalogi	1.500**	2.750	3.500	1.500
= Št. enot, ki jih je treba proizvesti	5.750	6.250	7.300	19.300

* Načrtovana prodaja v aprilu je 7.600 enot, zato bo v končni zalogi v marcu 3.800 enot (7.600 enot x 50%)

** Glej preglednico 4.1.

Predračun je sestavljen ob podmeni, da želijo v podjetju ob koncu meseca imeti v zalogi takšno število dokončanih proizvodov P, da bodo z njimi lahko pokrili 50% povpraševanja v naslednjem mesecu.

Predračun nabave materiala podjetja »Spectra« za obdobje 1.1. - 31.3.2004

Preglednica 4.5.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovana proiz. v enotah (Preglednica 4.4.)	5.750	6.250	7.300	19.300
Enote neposrednega materiala za dokončani proizvod	x 2	x 2	x 2	x 2
= Enote neposrednega materiala, potrošenega v proizvodnji	11.500	12.500	14.600	38.600
+ Enote neposrednega materiala v končni zalogi*	7.500	8.760	9.960	9.960
= Celotne potrebe po neposrednem materialu	19.000	21.260	24.560	48.560
- Enote neposrednega materiala v začetni zalogi	6.900**	7.500	8.760	6.900
= Enote neposrednega materiala, ki ga je treba nabaviti	12.100	13.760	15.800	41.660
Nabavna cena enote neposrednega materiala	x 1,50	x 1,50	x 1,50	x 1,50
Nabavna vrednost materiala	18.150	20.640	23.700	62.490

* Št. Enot neposrednega materiala v končni zalogi dobimo tako, da porabo materiala v naslednjem mesecu pomnožimo s 60%. Za naš primer:

Januar 60% x 12.500 = 7.500
Februar 60% x 14.600 = 8.760
Marec 60% x 16.600 (predvideno) = 9.960

** Glej preglednico 4.1.

Predračun temelji na podmeni, da potrebuje podjetje za proizvodnjo enega dokončanega proizvoda P dve enoti neposrednega materiala in da je nabavna cena enote materiala 1,50 d.e. Poslovodstvo podjetja želi ob koncu meseca imeti v zalogi 60% materiala, ki bo potrošen za proizvodnjo v naslednjem mesecu.

Predračun izdatkov za neposredni material podjetja »Spectra« v obdobju 1.1. – 31.3.2004

Preglednica 4.6.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Obveznosti do dobaviteljev, 31.12.2003 (Preglednica 4.1.)	8.000			8.000
Nabava v januarju (18.150 d.e.)	10.890	7.260		18.150
Nabava v februarju (20.640 d.e.)		12.384	8.256	20.640
Nabava v marcu (23.700 d.e.)			14.220*	14.220
Izdatki pri nabavi materiala	18.890	19.644	22.476	61.010

Ker bo podjetje v marcu plačalo le 14.220 d.e. obv. do dobaviteljev, bo razlika med 23.700 d.e. in 14.220 d.e. (9.480 d.e.) na koncu marca pomenila obv. do dobaviteljev

V podjetju pričakujejo, da bodo v posameznem mesecu plačali 60% nabave v tem mesecu, ostalih 40% vrednosti nabave materiala pa bodo plačali v naslednjem mesecu

Predračun neposrednih stroškov dela za podjetje »Spectra« v obdobju 1.1. – 31.3.2004

Preglednica 4.7.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovana proizvodnja v enotah (Preglednica 4.4.)	5.750	6.250	7.300	19.300
Neposredne delovne ure/proizvod	0,5	0,5	0,5	0,5
= Načrtovane neposredne del. ure	2.875	3.125	3.650	9.650
Načrtovana urna postavka	x 6 d.e.	x 6 d.e.	x 6 d.e.	x 6 d.e.
Načrtovani neposredni C dela	17.250	18.750	21.900	57.900

Predračun je sestavljen ob podmeni, da je v podjetju »Spectra« urna postavka neposrednega dela 6,00 d.e. in da je za proizvodnjo enega proizvoda P potrebno 0,5 ure neposrednega dela.

Predračun splošnih proizvodjalnih stroškov podjetja »Spectra« za obdobje 1.1. – 31.3.2004

Preglednica 4.8.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovane neposredne del. Ure (Preglednica 4.7.)	2.875	3.125	3.650	9.650
Koeficient dodatka spremenljivim splošnim stroškom	x 1,40 d.e.	x 1,40 d.e.	x 1,40 d.e.	x 1,40 d.e.
Načrtovani spremenljivi splošni C	4.025	4.375	5.110	13.510
Načrtovani stalni splošni C	1.930	1.930	1.930	5.790
Celotni načrtovani splošni proizvodjalni stroški	5.955	6.305	7.040	19.300

Predračun je sestavljen ob podmeni, da je koeficient dodatka spremenljivih splošnih proizvodjalnih stroškov 1,40 d.e./neposredna delovna ura in da so načrtovani mesečni stalni splošni proizvodjalni stroški 1.930 d.e. V okviru stalnih splošnih stroškov je 700 d.e. stroškov amortizacije. Načrtovani splošni proizvodjalni stroški se seveda razlikujejo od z njimi povezanih izdatkov. Ob podmeni, da so vsi splošni stroški plačani v trenutku nastanka, bodo izdatki manjši za obračunani znesek amortizacije.

Izdatki zaradi splošnih proizvodjalnih stroškov v podjetju »Spectra« bodo torej mesečno za 700 d.e. manjši od stroškov oz. v januarju 5.255 d.e. itd, skupaj pa za 2.100 d.e. manjši.

Predračun splošnih stroškov nabave, uprave in prodaje podjetja »Spectra« za obdobje 1.1. – 31.3.2004

Preglednica 4.9.:

	Januar	Februar	Marec	Skupaj
Načrtovane prodaje v enotah (Preglednica 4.1.)	4.500	5.500	7.000	17.000
Spremenljivi stroški N,U,P na enoto proizvoda	x 0,80 d.e.	x 0,80 d.e.	x 0,80 de	x 0,80 d.e.
Načrtovani spremenljivi splošni stroški N,U,P v d.e.	3.600	4.400	5.600	13.600
Plače	2.000	2.000	2.000	6.000
Reklame	600	600	600	1.800
Amortizacija	300	300	300	900
Drugo	500	500	500	1.500
Načrtovani stalni splošni stroški N,U,P v d.e.	3.400	3.400	3.400	10.200
Načrtovani splošni stroški N,U,P	7.000	7.800	9.000	23.800

Predračun je sestavljen ob predpostavki, da so vsi stroški nabave, uprave in prodaje stalni stroški, razen stroškov provizije, ki znašajo 0,8 d.e. na prodano enoto proizvoda P

Predračunski izkaz denarnih tokov podjetja »Spectra« za obdobje 1.1. – 31.3.2004

Preglednica 4.11.:

	Januar	Februar	Marec
Začetno stanje denarnih sredstev, P-4.1.	7.000	6.405	6.906
Prejemki od prodanih proizvodov, P-4.3.	41.500	52.000	65.500
Razpoložljiva denarna sredstva	48.500	58.405	72.406
Izdatki pri poslovanju			
Material, P-4.6.	18.890	19.644	22.476
Neposredno delo, P-4.7.	17.250	18.750	21.900
Splošni proizvodjalni stroški, P-4.8.	5.255	5.605	6.340
Splošni stroški N,U,P, P-4.9.	6.700	7.500	8.700
Davki			3.000
Dividende			1.000
Skupaj izdatki	48.095	51.499	63.416
Presežek/primankljaj pred financira.	405	6.906	8.990
Najmanjša denarna sredstva	(6000)	(6000)	(6.000)
Presežek/primankljaj denarnih sredstev	(5.595)	906	2.990
Financiranje			
Najem posojila	6.000		
Vrnitev posojila			(2.000)
Plačilo obresti			(75)
Končno stanje denarnih sredstev	6.405	6.906	6.915

Vidi se, da bo podjetje moralo v januarju najeti posojilo v višini 6.000 d.e., da bo imelo konec meseca želeni znesek denarnih sredstev. Vsa posojila so najeta ob podmeni, da se jih vrne čim prej. Podjetje v februarju ne bo vrnilo niti najelo novega posojila, saj bo na koncu meseca imelo želeno končno stanje denarnih sredstev. V marcu bo podjetje lahko vrnilo 2.000 d.e. glavnice in trimesečne obresti za ta izposojeni znesek ($2.000 \text{ d.e.} \times 0,15 \times 3/12 = 75$)

Izračun proizvodjalnih stroškov na enoto proizvoda P podjetja »Spectra«

Preglednica 4.12.:

1. Stroški neposrednega materiala (2 enoti x 1,500 d.e./enota)	3,00 d.e.
2. Stroški neposrednega dela (0,5 ure x 6 d.e./uro)	3,00 d.e.
3. Spremenljivi splošni proizvodjalni stroški (0,5 ure x 1,40 d.e./uro)	0,70 d.e.
4. Stalni splošni proizvodjalni stroški	0,30 d.e.
5. Proizvodjalni stroški na enoto proizvoda (od 1 do 4)	7,00 d.e.

V podjetju »Spectra« načrtujejo, da bodo v predračunskem obdobju proizvedli 19.300 enot dokončanih proizvodov (preglednica 4.4.). Lastna (proizvodjalna) cena enote dokončanega proizvoda je 7 d.e., kar je razvidno iz preglednice 4.12.

V obravnavanem primeru izbrana kvantitativna metoda vrednotenja zalog (FIFO, LIFO, povprečne cene...) ne igra vloge pri sestavljanju izkaza poslovnega izida, saj je

stroškovna cena enot v začetni zalogi (preglednica 4.1.) enaka stroškovni ceni v obdobju proizvedenih enot, to je 7,00 d.e.

Stalni splošni stroški so obračunani na osnovi neposrednih delovnih ur. Predračunski stalni splošni proizvodjalni stroški v obdobju so 5.790 d.e. načrtovanih neposrednih delovnih ur pa je 9.650 (preglednica 4.8.). Koeficient dodatka stalnih splošnih proizvodjalnih stroškov je 0,60 d.e./neposredna delovna ura (5.790/9.650). Zmnožek koeficienta dodatka stalnih splošnih stroškov in osnove za njihovo porazdelitev (neposrednih delovnih ur) so stalni splošni proizvodjalni stroški na enoto dokončanega proizvoda oz. stalni splošni proizvodjalni stroški enote proizvoda so 0,30 (0,5 neposredne ure x 0,60 d.e./nep.del. ura).

Na osnovi lastne cene in števila dokončanih proizvodov v končni zalogi se lahko izračuna tudi vrednost končne zaloge dokončanih proizvodov. V podjetju »Spectra« bodo imeli 31.marca v zalogi 3.800 enot dokončanih proizvodov (preglednica 4.3.), kar pomeni, da bo vrednost zaloge dokončanih proizvodov na ta dan 26.600 d.e. (3.800 enot x 7 d.e./enota).

Predračunski izkaz poslovnega izida podjetja »Spectra« za obdobje 1.1. – 31.3.2004

Preglednica 4.13.:

Prihodki (Preglednica 4.2.)	170.000 d.e.
Proizvajalni stroški v prodanih proizvodih:	
1. Začetna vrednost zalog dokončanih proizvodov (Preglednica 4.1.)	10.500 d.e.
2. Proizvajalni stroški (19.300 enot x 7 d.e.)	135.100 d.e.
3. Vrednost proizvodov, ki so na voljo za prodajo (1+2)	145.600 d.e.
4. Končna vrednost zalog dokončanih proizvodov (3.800 enot x 7 d.e.)	(26.600) d.e.
Proizvajalni stroški v prodanih proizvodih (3-4)	- 119.000 d.e.
= Kosmati poslovni izid iz prodaje	51.000 d.e.
- Stroški nabave, uprave in prodaje (Preglednica 4.9.)	- 23.800 d.e.
= Poslovni izid iz poslovanja	27.200 d.e.
- Odhodki za obresti (Preglednica 4.11.)	- 75 d.e.
= Poslovni izid rednega delovanja	27.125 d.e.
- Davki (Preglednica 4.11.)	- 3.000 d.e.
Čisti poslovni izid	24.125 d.e.